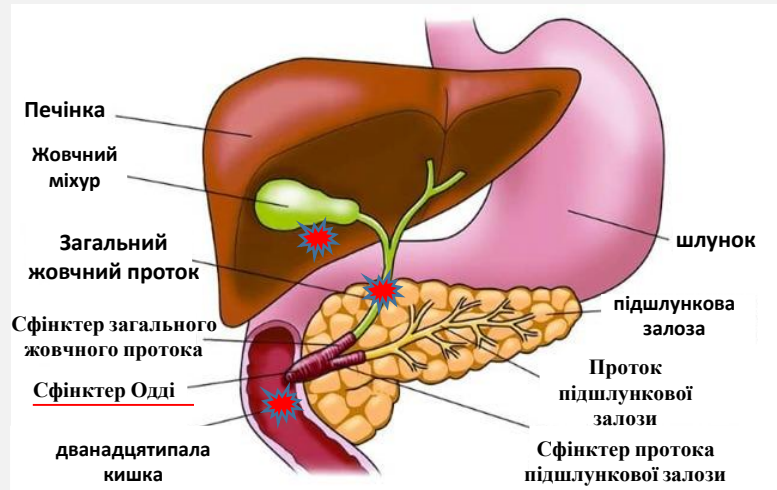

Дискінезія жовчовивідних шляхів

Дискінезія

жовчовивідних шляхів (ДЖВШ) — це синдром, при якому внаслідок порушення скорочення жовчного міхура (ЖМ) і його проток, а також дефектів в роботі сфінктера Одді*, виникає перешкода відтоку жовчі.

*Сфінктер Одді з'єднує загальний проток підшлункової залози і ЖМ з дванадцятипалою кишкою.

Типи дискінезій

- **гіперкінетичний** — підвищений тонус ЖМ, через який він скорочується надто активно, але при цьому сфінктер не встигає досить швидко розкритися, що викликає больові відчуття;
- **гіпокінетичний** — ЖМ скорочується надто слабо, жовч накопичується і розтягує стінки ЖМ та надходить в недостатній кількості в дванадцятипалу кишку, що призводить не тільки до виникнення болю, а й до порушення травлення.

Причини

- стрес, фізичне навантаження;
- нераціональне харчування (надлишок жирної та гострої їжі, тривалі перерви між прийомами їжі);
- гормональні порушення;
- захворювання шлунково-кишкового тракту (гастрит, дуоденіт, виразкова хвороба тощо);
- харчова алергія.

Сприятливі фактори: вроджені анатомічні особливості будови ЖМ (перегини), інфекції, спадковість.

Симптоми ДЖВШ:

ДЖВШ за гіпотонічним типом:

- тривалий тупий біль в правому підребер'ї, який з'являється після їжі та може тривати кілька годин;
- часті напади нудоти, зниження апетиту;
- відрижка і газоутворення після прийому їжі;
- регулярні закрепи;
- надмірна вага;
- головний біль.

ДЖВШ за гіпертонічним типом:

- різкий, але нетривалий гострий біль у правому підребер'ї, сильні спазми тривають близько 20-ти хв після їжі або під час фізичних вправ;
- гіркий присмак у роті та відсутність апетиту;
- послаблення стільця;
- зниження ваги;
- слабкість і втома, порушення сну, дратівливість, головний біль.

Діагностика ДЖВШ:

Методи лабораторної та інструментальної діагностики:

- загальний клінічний аналіз сечі, крові;
- дослідження калу на наявність лямблій, копрограма;
- біохімічне дослідження крові, печінкові проби (АЛТ, АСТ);
- УЗД печінки і жовчного міхура;
- фіброгастродуоденоскопічне дослідження (зондування);
- рентгенологічне обстеження.

Діагностична значимість УЗД

УЗД дозволяє виявити симптоми порушення гомогенності жовчі, "відключений" жовчний міхур (для диференціальної діагностики з жовчнокам'яною хворобою), в 80% випадків дає інформацію про анатомопографічний стан ЖМ і в 45% - про стан великих жовчних протоків.

Для оцінки функціональної здатності ЖМ визначають його обсяг до і після (через 30 хв) жовчогінного сніданку (2 сирих яєчних жовтки або 20 г сорбіту в 50-100 мл теплої води). У нормі після жовчогінного сніданку обсяг жовчного міхура скорочується на 40% при дискінезії жовчовивідних шляхів.

Діагностичні критерії :

При гіпокінетичній ДЖВШ - ЖМ може мати як нормальні, так і кілька збільшені розміри. При відсутності холециститу його стінки не змінені. Спорожнення уповільнене (більше 30 хв) і недостатнє (менше ніж на 40%).

При гіперкінетичній ДЖВШ – ЖМ округлої форми (а не грушоподібної, як в нормі), його тонус підвищений. Спорожнення прискорене (до 30 хв).

Лікування ДЖВШ:

Лікування ДЖВШ повинно бути комплексним.

Режим: профілактика гіподинамії; відмова від шкідливих звичок; дотримання режиму праці та відпочинку.

Дієта:

- всі страви повинні подаватися в теплому вигляді; вживання гарячої або холодної їжі неприпустимо;
- в період загострень страви повинні бути максимально перетерті;
- спеції використовуються помірно;
- молочні продукти краще вживати з низьким відсотком жиру;
- найбільш прийнятні способи обробки їжі: варіння, запікання, тушіння;
- їжу необхідно вживати невеликими порціями, 5-6 разів на день, випивати не менше 1,5 літрів води на добу.

Перевага віддається їжі з великою кількістю харчових волокон, пектинів та ліпотропних речовин. Основу дієти складають овочеві супи, печена риба і птиця, варена або тушкована яловичина, крупи, негострі овочі та некислі фрукти. Яйця вживаються не більше одного в день. Молоко краще замінити кисломолочними продуктами, цукор споживати в кількості не більше 80 грам в день. Із солодоців допускаються мармелад, желе, мед, галетне печиво та сухофрукти.

Особливості дієти при різних типах ДЖВШ:

При **гіперкінетичній** - виключають продукти, що підвищують тонус жовчного міхура - це жирні та смажені страви, м'ясо, а також солонина й копчена їжа. Алкоголь та газовані напої теж під заборонаю. Корисні трав'яні чаї на основі шипшини, кукурудзяних рилець, м'яти.

При **гіпокінетичній** - в раціон слід включати продукти з жовчогінною дією - різні рослинні олії, жирні молочні продукти, овочі, чорний хліб.

Медикаментозна терапія:

ДЖВШ за гіперкінетичним типом:

- **міотропні спазмолітики і анальгетики** (розслаблюють гладенькі м'язи стінок ЖМ і жовчних шляхів, усуваючи спазм і біль);
- **заспокійливі, седативні** (нормалізація нервової системи);
- **холеретики справжні** (препарати, що підсилюють секрецію жовчі та підвищують вміст в ній жовчних кислот (жовчні кислоти та їх солі, рослинні засоби - екстракт шипшини, цмину піщаного, куркуми, кукурудзяних рилець, пажити, артишоку, рутки, і синтетичні сполуки - гідроксиметилнікотинамід, циквалон та ін.));
- **гідрохолеретики** (засоби, що підвищують вміст водного компонента жовчі - показані мінеральні води з низькою і середньою мінералізацією - «Нафтуся», «Нарзан», «Моршинська» № 6 за півгодини до їжі, 4-5 разів на день);
- **фітотерапія** (жовчогінні збори, переважно холеретичні);
- **фізіотерапевтичні процедури.**

ДЖВШ за гіпокінетичним типом:

- **холекінетики** (підвищують тонус ЖМ і розслабляють м'язовий сфінктер - рослинні (барабарис, куркума) і синтетичні (сульфат магнію, ксиліт));
- **холеспазмолітики** (препарати, що розслаблюють мускулатуру жовчних шляхів - беладонна, платифілін, еуфілін, дротаверин, мебеверін);
- **гідрохолеретики** (засоби, що підвищують вміст водного компонента жовчі - рекомендовані мінеральні води з високою мінералізацією, наприклад, «Єсентуки» № 17);
- **тюбажі** 2 рази у неділю № 5 - 7 з мінеральною водою;
- **фітотерапія** (збори з холеретичною, холекінетичною дією);
- **фізіотерапевтичні процедури.**

Інформація для професійної діяльності медичних та фармацевтичних працівників, призначена для розповсюдження на науково-практичних конференціях. Інформація представлена у скороченому вигляді. За повною інформацією звертайтеся ТОВ «Евітас», 61001, Україна, м. Харків, вул. Іскринська, 37, тел. + 38 (057) 766-07-44

PROVISOR (от лат.) – ПОТУРБУЙСЯ, ПЕРЕДБАЧ, ДОПОМОЖИ!